СВОБОДА — SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY

РІК LIV. Ч. 172 НЮ ЙОРК і ДЖЕРЗІ СИТІ, вівторок, 3-го вересня 1946. No. 172. NEW YORK and JERSEY CITY, Tuesday September 3, 1946. VOL. LIV.

ТРИ ЦЕНТИ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ — ПЯТЬ ЦЕНТІВ ЗА ГРАНИЦЕЮ ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВ АМЕРИКИ — Тел. „Свободи": BErgen 4-0237. — 4-0807 — Тел. У. Н. Союзу: BErgen 4-1016 — THREE CENTS IN THE UNITED STATES OF AMERICA — FIVE CENTS ELSEWHERE

АМЕРИКА БУДЕ ДОМАГАТИСЯ ВІДШКОДУВАННЯ ВІД ТІТА

Злучені Держави висилають урядові Юґославії повний рахунок за шкоди, спричинені цим, що юґославські летуни збили американські літаки, внаслідок чого згинуло пятьох американських вояків. Таку заяву склав вчасі пресової конференції урядуючий секретар стейту Дін Ачесон. Він теж заперечив, наче б то американські кораблі тому заплили на води Греції, щоб мати вплив вчасі плебісциту щодо форми правління в Греції.

УРЯДОВО ПІДНЕСЕНО ЦІНУ МЯСА

Бюро Адміністрації Цін оприлюднює, що з днем 1. вересня ввійшли в життя нові ціни на живу худобу, яка йде на заріз. Гуртова ціна піднесена по 25 центів від сто фунтів. Внаслідок цього гуртова ціна буде виносити по $1.25 від сто фунтів, замісць $1, як це було давніше. Докладні ціни в дрібнім продажу будуть щойно оприлюднені. Здогадуються, що найвища підвишка на ціні одного фунта мяса буде пять з половиною цента. Водночас заведено стелю в цінах на фасолю і оливу.

АМЕРИКА ВИЙДЕ З ПРОТИ-ПРОПОЗИЦІЄЮ В СПРАВІ ВОЯКІВ ЗАГРАНИЦЕЮ

Зогляду на це, що Совети поставили в Раді Безпеки Обєднаних Держав домагання, щоб усі держави оприлюднили, кільки війска вони утримують у чужих, неворожих державах, політичні кола у Вашингтоні приготовляють домагання, щоб усі держави оприлюднили, кільки війска вони втримують заграницею, отже теж і в давніших ворожих краях. Це було б у першу чергу звернене до Советів, які мають під теперішню пору всього війська 5,000,000, а з них 2,000,000 втримують поза границями самого Советського Союзу, отже також у краях, які вважалися вчасі війни за ворогів, а які опісля заняла советська Росія і тепер утримує під своїм диктатом в різній формі.

СОВЕТИ ДОКУЧАЮТЬ АМЕРИЦІ ЗА СПРОТИВ

Советський уряд сповістив департамент стейту у Вашингтоні, що нема причини до американського протесту проти торговельного договору, заключеного між Швецією і Советами. Американська нота була вислана до Швеції й Советів тому, що торговельний договір між ними виключає можливість користування шведськими виробами в інших державах.

УЧИТЕЛЬСЬКА ОРГАНІЗАЦІЯ ВИБРАЛА КОМІСІЮ

Світова Організація Учительського Звання, основана на міжнародній учительській конференції в Ендикат, у стейті Ню Йорк, покінчила свої двотижневі наради тим, що підписала статут. Учасники ствердили, що конференція це милевий стовп на шляху до відродження світа і початок нової ери у вихованні нового покоління. Ухвали конференції мусять бути наперед ратифіковані найменше десятьма державами, щоб нова організація могла ввійти в життя. Заки це станеться, урядуватиме підготовча комісія, яка має ввести в життя ухвалені засади. У її склад ввійшли між ін.: д-р Френк Л. Шлаґл із Злучених Держав, Ралф Морлі з Англії, Луїс Альварез Барет з Мексика, панна Тіра Андрен з Норвеґії. Генеральним секретарем вибраний д-р Вилієм Г. Кар від Краєвого Товариства Учителів. Осідком нової організації буде покищо Вашингтон. Предсідником організації вибрано д-ра Шлаґла. Головний натиск вчасі кінцевих дискусій клали учасники на виховання на однакових засадах і в мировім дусі.

ПОТВРЕДЖЕННЯ ЗМАГАНЬ ДО НЕЗАЛЕЖНОСТИ КОРЕЇ

Уряд Злучених Держав уже стратив надію, що зможе дійти до порозуміння з Советами в справі злуки Кореї, яку Америка окупувала на спілку з Советами. У Вашингтоні оприлюднено намір, щоб зосередити всі змагання на те, щоб корейці привчилися до самоврядування в американській зоні. Урядіючий секретар стейту Ачесон запевнив корейців, що Америка дотримає свої зобовязання, щоб допомогти їм до незалежности.

КОЛИШНЯ НЕВІЛЬНИЦЯ ПЕРЕЖИЛА 108 ЛІТ

У Вилйемсон, в стейті Вест Вирджінія, померла Сара Тейтон, колишня невільниця, внаслідок потовчення. Її син Сем каже, що вона вродилася як невільниця у Вирджінії в 1838 році, отже прожила 108 літ. Він самий має 82 літ, а його дідо по мамі помер перед пять роками у віці 120 літ.

ГЕРМІНА РАБІНОВИЧ УСУНЕНА З ОРГАНІЗАЦІЇ ПРАЦІ

Герміна Рабінович, яка помагала советським шпигам у пересилці гроша до Швайцарії, втратила посаду в Міжнародній Робітничій Організації, де вона була занята вчасі війни.

Український Конґресовий Комітет протестує проти советського терору в Україні

Український Конґресовий Комітет вислав до департаменту стейту в Вашингтоні телеграму, в якій, навязуючи до давнього кремлінського терору в Україні й до ліквідації Української Церкви, обговорює найновішу „чистку" в Україні за українські „націоналістичні" ухили в партії, зацікавлення українським минулим і навчання української історії в українському „націоналістичному" дусі. У. К. К. стверджує у свой заяві, що Україна є окупована Советською Росією, а уряд в Україні, який не є навіть владою українських комуністів, а є наставлений Кремлем проти волі українського народу, який його не визнає і проти нього бореться, як це видно, між іншим, з цього, що доносить американська преса про діяльність українських повстанців в Україні. Щодо виступів Д. Мануїльського, т. зв. міністра закордонних справ УРСР, як й інших советських делеґатів, що виступають на міжнародному полі як представники України, зазначено, що вони є наставлені Москвою і не є представництвом українського народу, а тільки голосом Кремля. Заява кінчиться проханням, зверненим до американського уряду, щоб він: 1. поробив відповідні кроки, щоб Совети здержали терор в Україні та визнав советський уряд відповідальним за вже поповнені злочини; 2. Змусив Совети респектувати Атлянтійський Чартер, який вони підписали, як теж дати краям під їхньою владою, в тому і Україні, змогу вибрати собі владу демократичним шляхом; 3. Представити Раді Безпеки Обєднаних Держав, що терор на Україні, це загроза для світового мира.

КОНЦЕРТ НА ЗАКІНЧЕННЯ СЬОМИХ ВИЩИХ ОСВІТНІХ КУРСІВ У ВИНІПЕҐУ

В суботу 24. серпня учасники 7 двомісячних Вищих Освітніх Курсів, переведених Осередком Української Культури й Освіти, улаштували на закінчення курсів великий концерт у винипеґському театрі Плейгавс. Великим мішаним хором із 125 співаків, зложеним із курсантів і інших любителів української пісні проводили пані Тетяна Кошиць, дружина покійного Олександра і д-р Павло Маценко. Д-р Маценко диригував хором у співах: Отче наш, Світе тихий і Ой рано, рано, а пані Кошиць: Ой на Йордані, Прилетів сокіл і Уже літ зо двісті. Також відспівав хор під диригентурою поодиноких курсантів пять пісень: Посіяла руту-мяту, Ой, ду-ду-ду, Ой зза гори камяної, Ой летіла горлиця і Ми у вічі сміємося смерті (бойова пісня УПА). Також струнний ансамбль Н. Гараха, вчителя на курсах, відограв кілька творів Шуберта, Кобурна, Чайковського й Северна.

У другій частині концерту група танцюристів-курсантів під управою інструктора Петра Гладуна по мистецьки виконала народні танки: Дівочий танок, Залицяння і Ножиці. Завершенням концерту, яким публика була справді захоплена, була Гулянка, укладу пані Т. Кошиць. Гулянка складена на підставі забави дівчат і хлопців на вулиці в українськім селі, зо співом, музикою й танцями. Гурт курсантів і курсанток, що виступав у Гулянці, виконав її надсподівано вміло.

Офіційно відкрив концерт інж. Володимир Коссар, голова Осередку Української Культури й Освіти. Програму проголошував І. Керелюк, учитель ВОК. Коротку промову виголосив д-р П. Маценко. У концерті брало участь багато неукраїнської публики, особливо англійського роду. Між почесними гостями був канадійський українсько - католицький епископ, Преосв. Василь Ладика, о. д-р В. Кушнір, манітобський міністер шкільництва Драйден, жінка президента Манітобського університету пані Труман, полк. Робертсон і ін.

АРҐЕНТИНА РАТИФІКУВАЛА ДОГОВІР З ЧАПУЛЬТЕПЕК

Арґентинська палата послів ратифікувала 88 голосами проти 7 так званий Акт з Чапультепеку, який зобовязує всі держави Америки до солідарности у Міжамериканській Юнії. Опозиція, зложена з радикалів, стрималася від голосування. Прихильники президента Перона, який колись найбільше противився згаданому Актові, змінили засадничо своє становище разом з президентом. Перед двома тижнями цей Акт ратифіковано в арґентинськім сенаті, одначе проти цеї ухвали відбулися завзяті вуличні демонстрації. Тепер палата послів ратифікувала теж і Чартер Обєднаних Держав, принятий на конференції в Сан Франсиско. Цим разом голосували вже й радикали й тому за приняття голосувало 95 послів, зате проти цього голосувало 39 інших послів.

Рада Безпеки знова відложила розгляд советських обвинувачень проти Греції

Рада Безпеки на своєму засіданні дня 30. серпня вирішила відложити розглянення обвинувачень проти Греції, внесених міністром закордонних справ Советської України Дмитром Мануїльським, до найближчого вівтірка, отже два дні після грецького плебісциту в справі відновлення монархії. Рада Безпеки насамперед розглядала пропозицію, чи дозволити Мануїльському, який в міжчасі прилетів до Ню Йорку, брати участь в нарадах без права голосу. За пропозицією голосували Советський Союз, Польща, Австралія, Бразилія, Мексико і Голяндія, а проти неї Злучені Держави, Велика Британія і Франція. Єгипет і Китай здержались від голосування. Тому, що для вирішення справи вимагається більшості 7 голосів, пропозицію відкинено і Мануїльський намарно приїжджав до Ню Йорку. Підчас нарад над справою розглядання обвинувачень проти Греції, советський представник Андрей Ґримико твердив, що інциденти на грецько-албанському кордоні загрожують війною не тільки Балканам, але і цілому світові, бо „вже багато великих війн зачинались від незначних випадків в малих країнах". Була теж пропозиція, щоби за одним разом з Грецією видвигнути перед Радою Безпеки взагалі „балканську справу", що за виїмком Греції є в цілості під советським впливом.

АМЕРИКАНСЬКІ ЛИТОВЦІ, ЛОТИШІ ТА ЕСТОНЦІ ПРОТЕСТУЮТЬ

Балтійсько-Американське Товариство в Ню Йорку внесло до Ради Безпеки протест проти советської військової окупації Литви, Лотви і Естонії. В протестаційному письмі сказано: Ми використовуємо цю нагоду, щоб звернути Вашу увагу на ряд беззаконних актів, які мають на меті продовжувати окупацію Балтійських держав, народи яких ведуть підпольну визвольну війну проти російської окупації і насильства.

МАНУЇЛЬСЬКИЙ ГОВОРИТЬ ПРО НАРУШЕННЯ ЧАРТЕРУ ОБЄДНАНИХ ДЕРЖАВ

Недопущення його на засідання Ради Безпеки підчас нарад над його скаргою проти Греції Дмитро Мануїльський назвав нарушенням 35 статті Чартеру Обєднаних Держав. В пресовому повідомленні м. і. сказано, що Мануїльський говорить здержано по англійськи, але плинно по французьки. Він дальше заявив, що в грецькій справі він має „дуже обемисті" матеріяли, яких британський представник цілком певно не бажав би слухати. На другій конференції, вже в советському посольстві, Мануїльський знова говорив про свої обвинувачення проти Греції.

„СКИТАЛЕЦЬ" ЛЯ ҐВАРДІЯ МОВЧИТЬ ПРО СВОЮ РОЗМОВУ ЗІ СТАЛІНОМ

Генеральний директор УНРРА Ля Ґвардія, що після відвідин в Білорусі і Україні побував в Москві та говорив зі Сталіном, на запитання, що він думає про можливість його вибору на сенатора від Ню Йорку, заявив, що політично він є теж „скиталець" (дисплейсд персон). Про свою розмову зі Сталіном, про яку повідомило московське радіо, Ля Ґвардія не сказав ані слова. З Москви він знова відлетів до Києва.

ЧЕРГОВИЙ ВИСТУП МОЛОТОВА ПРОТИ АНГЛІЇ І АМЕРИКИ В ПАРИЖІ

На пленарній сесії Мирової Конференції в Парижі, підчас нарад над грецьким внесенням про нове встановлення грецько-албанського кордону, советський міністер закордонних справ Молотов знова накинувся на політику Злучених Держав і Великої Британії, закидуючи їм інтервенцію в грецькому плебісциті в користь відновлення монархії. Навязуючи до відвідин американської флоти в грецьких портах та перебування британських військ на грецькій території, Молотов заявив, що вже час, щоб грецькому народові дозволити „вибрати собі таку форму влади, як йому подобається".

ПРИЗНАНО СОВЕТСЬКІ ДОМАГАННЯ ВІДШКОДОВАНЬ ВІД ІТАЛІЇ

Економічна комісія до проєкту мирового договору з Італією прийняла советські домагання 100,000,000 долярів воєнного відшкодовання від Італії. Підчас нарад прийшло до дальших атак советського представника Вишинського проти Австралії і Канади. Канадійський представник домагався відложення вирішення советських домагань аж до часу, як можна буде мати загальний перегляд усіх справ воєнних відшкодовань. Вишинський твердив, що советські домагання це справедливість, яка „кличе до неба".

ЮҐОСЛАВІЯ ДОМАГАЄТЬСЯ ПРАВ ДЛЯ СВОЄІ МЕНШИНИ В МАДЯРЩИНІ

Підчас дебат над проєктом мирового договору з Мадярщиною, юґославський представник домагався гарантії прав для юґославської меншини в Мадярщині. Він видвигнув цілий ряд конкретних пропозицій, в чому його віддержував білоруський представник.

ФРАНЦІЯ ВСТАНОВИЛА НОВУ НІМЕЦЬКУ ДЕРЖАВУ

Генерал Кеніґ, французький представник в Контрольній Раді Союзників в Німеччині, повідомив, що Франція встановила в своїй окупаційній зоні нову німецьку державу (стейт), яка охоплює теперішний Палятинат (Пфаль) та райони Кобленц, Майнц, Трір і Мантабор. Советський представник виступив гостро проти цего рішення, заявляючи, що Франція не повинна зміняти адміністративної структури своєї зони, як „Чотири Великі" ще обговорюють справу майбутности Німеччини. Свої застереження висловили теж Злучені Держави і Велика Британія.

ВИБОРИ В РОСІЙСЬКІЙ ЗОНІ НІМЕЧЧИНИ

В російській зоні Німеччини відбуваються зараз муніціпальні вибори, які підготовано справді „по большевицькому". Підчас виборів советське військове управління підвищило в поодиноких випадках приділи харчів.

ПЕРЕД ЗАКІНЧЕННЯМ ПРОЦЕСУ В НОРЕМБЕРЗІ

Виступом советського прокуратора ген. Руденка закінчено обвинувачення союзників проти головних німецьких воєнних злочинців на процесі в Норемберзі. Закічення процесу та проголошенни вироку треба сподіватися в найближчому часі.

КРИВАВІ ПОДІЇ В ГРЕЦІЇ

Грецький уряд повідомив, що підчас нового нападу комуністичних банд в Македонії було вбито 21 осіб, а командант грецької жандармерії заявив, що в цьому нападі брали участь „закордонні офіцири". Юнайтед Прес подає, що між згаданими комуністичними бандами, які напали на грецьку територію, було багато болгарських та албанських старшин. Крім 21 осіб вбитих, схоплено інших 32.

ЩЕ ОДИН ПРОЦЕС ПРОТИ ВОЄННИХ ЗЛОЧИНЦІВ

В другому великому процесі проти воєнних злочинців в Білгороді засуджено на кару смерти німецького команданта Гестапо, ген. Ервіна Розенера, шефа словенської поліції в Любляни за час війни, Лавра Гасіна, та старосту цего міста підчас війни Леона Рупніка. Три інші особи, одну позаочно, засуджено на різні кари тюрми.

„ЗАМІНА" МІСТ В КИТАЙСЬКІЙ ВІЙНІ

З Нанкінґу повідомляють, що національні і комуністичні війська „замінялися" містами Ченґтеґ і Татунґ. Національні війська здобули Ченґтеґ, столицю провінції Єгол, а втратили Татунґ, важливий залізнодорожний вузол в північному Шансі.

„ВІЛЬНА НІМЕЧЧИНА"

Американські військові власті в Німеччині офіціяльно повідомили, що в їх окупаційній зоні Москва була створила нелегальну організацію „Вільна Німеччина", завданням якої було виконувати шпигунську роботу для Советів. Шпигунська робота цеї організації була поширена теж на французьку зону, як виходить зі зізнань заарештованих американською контррозвідкою 15 членів цеї організації.

"SVOBODA" (Ukrainian Daily)

FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N.J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1103 of the Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

Classified Advertising Department, 597—7th Ave., New York 18, N. Y. BRvant 9-0582

ПЕРЕДПЛАТА:
Поодинокє число три центи.

На рік	$7.00
На пів року	$3.75
На три місяці	$2.00
В Джерзі Сіті і Заграницею:	
На рік	$10.00
На пів року	$ 5.25
На три місяці	$ 2.75
Число з суботи (з англійською Частиною):	
На рік	$2.50
На пів року	$1.50

SUBSCRIPTION RATES:
Three cents a copy.

One year	$7.00
Six months	$3.75
Three months	$2.00
Foreign and Jersey City Rates:	
One year	$10.00
Six months	$5.25
Three months	$2.75
Saturday's Issue (with Ukrainian Weekly):	
One year	$2.50
Six months	$1.50

За оголошення редакція не відповідає.

За кожну зміну адреси платиться 10 центів.

Адреса: "SVOBODA," P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

„СВЯТО ПРАЦІ"

В 1884 році Американська Федерація Праці ухвалила, щоб святкувати „Лейбор Дей". Згідно з ухваленою резолюцією мали цей день свякувати „усі робітники, безогляду на пол, рід заняття і національність". Десять років пізніше конгрес ухвалив законопроєкт, який визнав цей день „законним публичним святом".

Уже це, що треба було ждати десять років, щоби конгрес визнав цей Лейбор Дей державним святом, вказує, що з організованням робітництва, як і з цілою робітничою проблемою, не йшло в Америці так гладко, як би комусь могло тепер видаватись, коли бачить, що робітництво стало вже могутньою силою. Робітничі здобутки оплачено десятками років важкої боротьби, тюрми і робітничої крові. Робітникові приходилось боротись з визиском захланних підприємців і організуватись у робітничі юнії в часах, коли не було йому в цій організації й боротьбі майже ніякої охорони збоку федерального законодавства, чи стейтового, ні часто навіть правди перед судом.

В таких отсе обставинах творились ці робітничі юнії, що нині нараховують міліони членів. Та ще й нині далеко до остаточної цілі і обєднання робітничого руху. Пізнати це хоч би по тім, що маємо тепер дві, часто з собою ривалізуючі найбільші робітничі організації: Американську Федерацію Праці (АФП) та Конгрес Промислових Організацій (СІО). Але й це ще не все, бо от щойно закінчилася у Вашингтоні конференція представників незалежних юній, що мають до 2,000,000 членів. На цій конференції стверджено, що в цілій Америці є до 6,500,000 членів незалежних юній. З усіх цих незалежних юній пробують тепер створити третю, краєву, робітничу організацію, що ривалізувала б з АФП і СІО. Уже це вказує, що в нашому краю ще далеко до цього, щоби зорганізувати і обєднати усе робітництво в одну цілість.

Зорганізоване робітництво це нині сила — визнана і законами хоронена. Воно заставило рахуватись з ним уряд, законодатні тіла і капітал, а тим самим стало важним чинником у цілому суспільному життю, політичному і господарському. Це вкладає на зорганізоване робітництво теж і велику відповідальність перед цілою суспільністю. Ця відповідальність наказує робітництву змагати до соціяльної справедливости; маючи завжди на оці загальне добро краю. Це тепер уже лекше виконати, бо робітництво вже, назагал, таки спонукало працедавців глядіти на робітничу силу як на таку саму важну, як капітал, якщо не важнішу. Вся поступова частина нашого краю вважає уже природним, що праця і капітал мусять сходитись разом як рівний з рівним і спільно вирішувати проблеми, звязані з працею і продукцією. В цьому напрямі працює теж і вашингтонський уряд. На перешкоді стоїть вправді комуністична агітація, що не бажає собі такої співпраці, та ми переконані, що переможе американський спосіб, а не цей, що його автором Кремль.

Новий рід обезпечення в Українськім Народнім Союзі

Знаємо, що Український Народний Союз був на американсько-українськім грунті піонїром на полі життевого обезпечення, як був піоніром і в многих інших ділянках, культурних, політичних і т. п. Згодом американсько-українська громада збільшилась, а народне життя розрослось, зрізничкувалось. Повстало більше організацій, прибуло більше сил до праці. Це дало змогу У. Н. Союзові сконцентрувати більшу увагу на деякі найважніші ділянки, а в першу чергу на змодернізування свого діловодства і обезпечення.

У. Н. Союз ставав ось так щораз модернішою обезпеченевою організацією. Кожна Конвенція У. Н. Союзу додавала щось нове і корисніше у справі життевого обезпечення. Таке було теж і на 21. Конвенції У. Н. Союзу, що відбулася цього року в місяці березні.

Про одну таку новість уже була мова. Є нею введення в У. Н. Союзі нової Молодечої Грамоти, яка має на цілі фінансову забезпеку для молоді, що кінчить 18 років життя і хоче далі поширяти свою освіту. Нині звертаємо увагу на іншу новість. Є нею обезпечення в У. Н. Союзі на випадок смерти від припадку. Про це можуть читачі більше довідатись з цього урядового повідомлення, що є поміщене на іншому місці.

Подаючи ці дві новості до відома нашого громадянства, хочемо зазначити, що воно має тепер в У. Н. Союзі свою рідну організацію, в якій може дістати солідно загарантоване життєве обезпечення у якнайновійшому виді. Ці новості повинні заохотити старих Союзових діячів до дальшої праці в справі приєднування нових членів до їх організації. Вони повинні далі переконувати тих, що ще не є в У. Н. Союзі, що ради власного добра і добра своїх дітей, як і ради загального добра їм треба стати членами цеї великої Української Родини.

Бо чому б їм не бути в Союзі?

Чи ж бути в У. Н. Союзі не значить бути в ряді найкращих синів і дочок нашого народу в Америці? Чи ж ті, що є в Союзі, не поносили і далі не поносять найбільших жертв, розбудовуючи на цій землі українське народне й церковне життя? Чи ж вони не боронили і нині не боронять так завзято наших нещасних братів і сестер за морем?

Таких запитів можна б ставити без кінця, а відповідь на них була б однакова. Членство У. Н. Союзу було й є моральним, патріотичним і прикладним як у народньому, так і церковному житті, а теж і в жертвенності на всі народні й церковні потреби. Це є неоспоримий факт. Тому забезпечити себе і свою родину в такій організації є не тільки добрим бизнесом, але й честю, розумним і патріотичним поступком.

Памятаймо на це і збільшаймо цю рідну нашу установу, наш У. Н. Союз, як тут в Злучених Державах, так і в Канаді.

За спільну світову мову

Коли делегат Нової Зеляндії на Мировій Конференції в Парижі зробив конференції закид, що вона витрачує час на балачках, то він звернув увагу ще й на це, що кожна промова чи заява, виголошена на конференції, мусить бути перекладена на три інші мови і подана до відома делегатів. Це ще більше ускладнює перебіг нарад і забирає делегатам час.

Наче у відповідь на такий закид піднято справу заведення одної спільної мови в світі на нарадах світової конференції учителів. Конференція, що відбулася в місцевости Ендикат, у стейті Ню Йорк, представляла вчительські сили трицять країн. Вони підняли справу науки мов у школах поодиноких країн, а крім цього науки якоїсь одної спільної мови для всіх народів світа, бо таким способом можна б довести до ближчого порозуміння людей по цілому світі, головно в теперішньому атомовому віці.

Учасі дискусії видвигали делегати кілька проектів світової мови. Згадувано про спроби в минулому ввести якусь мову штучну, зложену з кількох інших, котру названо „синтетичною". Такою мовою була мова есперанто, над якою ломили собі голови її прихильники в цілому світі, а якої всетаки не вдалося ввести як мову на світових конференціях. Про колишню спільну мову світа, тобто про латинську мову, якось уже не згадувано як мову модерного світа. Одначе була мова про мову французьку, яка панувала у міжнародніх зносинах аж до часу Версайської конференції після першої світової війни.

Коли ж прийшла черга на аргументи за введення англійської мови для світових зносин, то більша частина делегатів признала, що тепер уже час на неї. Англійська мова, казали між іншим, має складники різних мов, як і есперанто. У практиці лекше прийняти за світову мову одну із теперішніх живих мов, ніж мову мертву. Такою мовою як англійська говорить уже багато міліонів людей, отже їм не треба вчитися якоїсь штучної мови. Крім цього від Версайської конференції англійська мова стала другою світовою мовою поруч французької. У різних краях введено науку англійської мови поруч рідної мови на те, щоб пристособити учнів до зносин із заграницею, а в багатьох краях її введено на місце французької, німецької або еспанської. Делегати з Бразилії, Гаїті, Мексика, Норвегії й Китаю ствердили, що в їхніх краях англійська мова стала більше популярною мовою ніж яка інша чужинна мова і саме ці делегати найбільше обстоювали введення англійської мови як спільної мови світа.

Одначе мексиканські делегати піднесли одну важнжу трудність у заведенні англійської мови в загальний ужиток, а це, що англійська мова не є легкою до вивчення людям іншої раси чи національности зогляду на її вимову. Англійська мова має свої питомі звуки, яких не має ніяка інша культурна мова. Після основної застанови над цим закидом рішено віднестися до Виховної, Наукової й Культуральної Організації Обєднаних Держав, щоб вона взяла провід у придуманню способів, як перевести в практиці науку чужинних мов. Таке рішення теж значило б, що згадана організація мала б найти способи, як лекше можна б навчити англійської мови людей у неанглійських краях.

Крім потреби навчання англійської мови учасники конференції обговорили ще потребу вивчення хоч одної чужинної мови попри рідну мову краю. Так, напр. для американців із Злучених Держав доражджувано студіювати еспанську мову як другу мову, бо вони й так володіють англійською мовою, як своєю рідною.

Нема найменшого сумніву, що конференція світових педагогів трапила в саму суть мовної справи, тобто виказала потребу знання мов. Вчасі війни, коли то наша армія найшлася в різних частях світа, наглядно показалася потреба для наших вояків знати чужі мови. Тому, що після війни американці силою самого факту мусять заняти різні позиції в світі, треба їм безумовно познайомитися з чужинними мовами. Дотеперішня самовистарчальність американців належить уже до минувшини. Американці стають громадянами цілого світа і тому мусять знати відносини й мови різних країв.

Зокрема американці українського роду мають нагоду стати ужиточними із своїм знанням української мови і талантом навчитися чужі мови побіч своєї рідної — мови своїх батьків. Останніми роками доволі легковажили бувші українські іміґранти свою рідну мову. Тепер час відновити її навчання, бо українська мова, зогляду на численність українського народу і споріднених з ним словянських народів, може і повинна стати одною із світових мов.

Якщо скитальці такі, як канадійські українці...

Канадійський „Новий Шлях" пише про це, як стоїть у Канаді справа з допущенням нової іміграції, а в тому і українських скитальців з Европи. У звіті канадійської сенатської комісії про цю справу є цікаві місця, в яких знаходиться признання для канадійських українців в цьому розумінні, що якщо таким цінним людським матеріялом є теж українці й на скитальщині, то вони були б пожаданим елементом, якщоб допускалося нову іміграцію до Канади. У статті Н. Ш. п. н. „Українці корисні" читаємо:

***

Комітет прийшов до висновку, що нова іміграція в Канаду повинна бути допущена якнайскорще та в більшому числі.

У звіті читаємо:

„Допусканих імігрантів треба старанно підбірати. Канада не повинна приймати будького, хто тільки зголоситься. Урядові агенції повинні старанно розшукувати таких, що своїм характером і промисловим або хліборобським хистом піднесли б вартість наших людських засобів, як нації, та збільшили б нашу продуктивну силу..."

Одобрюючи недавну постанову міністерства іміграції про допущення в Канаду найближчих свояків канадійських громадян, комітет заявив:

„Комітет не бачить, на якій підставі виключається жонатих синів і замужних дочок, братів і сестер, кузинів і кузинок — осиротілих і неосиротілих, і безогляду на те, чи вони нижче чи повище 16. року життя... Передусім треба брати в рахубу, чи проспективні іміґранти є здоровими, охочі до праці й здібні до участі в канадійському житті..."

Підкреслюючи, що в Канаду повинні бути допускані іміґранти безогляду на їхню релігію та расу, комітет згадує й про українців. В уступі звіту „Українці корисні" (312 стор.), читаємо:

„Здається, що принайменше таке саме число (200,000 людей, як і поляків) біженців і скитальців українського походження находиться в таборах у Німеччині або розкинене по Европі. Міліони чоловіків і жінок забрали були німці з окупованих територій та вживали їх до каторжних робіт. Батьківщину тих людей сплюндрувано й виглядає, що багато з них були б дуже раді, якби їм дано нагоду почати нове життя в Канаді. Наскільки вони надаються на поселення, можна розвідати лише докладним розглядом там, де вони тепер є, а не жадними іншими способами. Наші агенти вже повинні бути в Европі й виконувати свою роботу, бо як вони (українські скитальці) є такі, як українські поселенці, що прибули в Канаду в роках перед минулою війною, то вони посідають такі прикмети інтелігенції та підприємчивості, що можуть багато причинитись до розвитку Канади".

Торкаючись виключно скитальців, комітет заявляє:

„Канадійці це християнський народ, дуже людяні та завжди готові виконати свої моральні зобовязання. Канада, зогляду на свій величезний простір і великі ресурси, напевно має зобовязання супроти нещасливців (скитальців) серед понищених війною народів Европи. Не було б справедливо, якби ми зовсім замкнули наші двері перед жертвами світового зриву, а передусім перед дітворою".

З повищого бачимо, що комітет поставився прихильно до допущення в Канаду нових імігрантів з Европи, зосібна скитальців. Значить, є надія, що Канада також причиниться до успішного поладнання пекучої проблеми скитальців. Немає сумніву, що урядові агенти, які розсліджуватимуть на місці в Европі проспективних імігрантів до Канади серед скитальців, визнають українських скитальців одними із найбільш відповідних на будучих канадійців. Бо знаємо з кореспонденції, що споміж українців остались на скитальщині найкращі та найздібніші люди, які, ставши канадійцями, направду піднесли б вартість і престіж канадійської нації та збагатили б її продуктивну силу.

Одначе канадійські українці не повинні спускатись на те, що канадійські урядові агенти розглянуть українських скитальців, що хочуть поселитись у Канаді і напевно допустять їх сюди. Нам треба робити натиск на урядові чинники, щоб не присипляли справи іміграції, тому, що положення скитальців далі грізне й заповідається ще грізніше (заповіджене розвязання УНРРА і скитальських таборів), а їхнє життя далі в небезпеці (збоку советських чинників).

Дуже на часі є вічева акція й збірка підписів в обороні та в справі поселення українських скитальців у Канаді, що то започаткував Комітет Українців Канади (КУК). Цю акцію треба перевести всюди в Канаді, навіть у найменших місцевостях, де живуть українці. Щоб канадійські урядові чинники не лише були певні, що канадійські українці ручать і беруть на себе зобовязання за своїх найближчих свояків і друзів, із поміж скитальців, яких хочуть мати в Канаді, але й що загал канадійців українського походження готов взяти зобовязання за всіх українських скитальців, що хочуть поселитись у Канаді.

ВСТУПАЙТЕ ГРОМАДНО В ЧЛЕНИ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ.

ОЛ. ЛУГОВИЙ — Права автора застерігається.

БУРЕВІЙ

Повість з часів Революції в Росії і Східній Україні в 3-х частинах.

(Другий том трильогії „ОГНЕМ І КРОВЮ").

ПЕРША ЧАСТИНА

38)

Нагальна відміна титулування й ставання „у фронт", відміна кари смерти та деяких старшинських привилеїв, збільшення воякої платні аж у двадцять разів і заведення комітетів по частинах — замісць старшин до вояцтва наблизити — навпаки, обі сторони ще більше поділила. Нефортунним показався захід нової влади надаючий право іменування старшинами вояцтва жидівської народности. Недостачі старшин на фронті той засіб не поміг, бо інтелігентів жидівської народности на фронті небагато й було. Від нових Хорунжих зароїлося з запіллі. На фронті траплялося по одному-два на дивізію. І хоча вони прибули однорічниками на фронті довгий час, з окруженням зжилися, це не вибавило їх від легковаження гіршою частиною старшинського складу, а то й наявних кпин зі хньої ранги, відваги й витревалости. Викликало у них обиду і самозрозумілу озлобленість, думки про порахунок!... А ще більш нефортунним виявився розпорядок іменувати хорунжими всіх сверхсрочних підхорунжих, вахмистрів і фельдфебелів. Хорунжими їх іменували, називано їх „гаспадами офіцерами", а навчити їх бодай по людськи підписатися — нова влада забула! Ясна річ, не могли вони здобути поваги у вояцтва, часто-густо від новітних „офіцерів" краще умово розвиненого і бодай грамотного. Безперечно, все далося б поволі зробити: призвичаїлосяб до старшин-жидів, навчилосяб грамоти й товариської оглади сверхсрочних... Забралоб на те місяці часу, можливо рік. За те не траплялося б небажаних ексцесів. Та бо владі забаглося все змінити одним розчерком пера военного міністра. І з заходів вийшов казковий „пшик".

Черги українці так не діждалися. Мусіли українізуватися на власну руку у рямках дивізії. Великих перешкод не натрапили: Ромейко - Гурко, непевний чи дивізію у нього не вдберуть, дав Чорному й Паволоцькому вільну руку. Поки переводили українців в складі полків, не чулося нарікань, зо сторони неукраїнських старшин. Кавказців зведено в окремі півсотні при полках гусарської бригади. Трохи дивоглядно ті півсотні орхещено! „Кавказька півсотня 17 гусарського Чернигівського полку", чи такаж — полку Ніжинського. Довга назва і невідповідна. Бо що спільного має кавказець-грузин, черкас, лезгін чи кабардинець з гусарами? Вірмен знов же у склад півсотень не принято. Кавказці, чи християни, чи магометани до вірмен відносилися звисока, хоча здавалосяб, що вірменин грузину ближчий духово, вже хоч би тому, що оба народи християнські. Тож всякі вірменські Тер-Гукасянци пішли в четверті сотні чи обози з москвинами нарівні, а через кілька місяців, зо зміною влади, стали панами становища, всякими полковими й дивізійними комісарами...

Українські сотні нових назв не приймали. Українськими історично і по традиціях були оба полки. Новоархангельський уланський полк знов американського походження, від міста Новоархангельська на Алясці[24]). Новомиргородський уланський полк української традицій не набув, хоча походив з Степової України. Виникли правда думки назвати полки Українськими. Паволоцький з Чорним відрадили. Адже в армії існували полки — Українські, Литовські, Білоруські й Татарські, тільки не для означення їх національного складу. Дивоглядно звучалоб — 17 гусарський Чернигівський Український полк, чи 18 Ніжинськей Український. Оба генерали запропонували відповіднішу назву: залишити старі назви для полків, а охрестити бригаду на „Окрема гусарська бригада Української Армії". Нова назва показалася старшинам занадто смілою. Адже питання про Українську Армію Центральна Рада ще не підіймала!

По три сотні і всі команди обох полків українізовано. Мішаними в обох полках залишилися обози першого і другого порядку. Українізація вояцького складу клопотів не причиняла. Не те вийшло з старшинами. Для всіх старшин москвинів чи німців місця в одній четвертій сотні не виставало. Запропоновано їм перевестися в уланські полки „по власному бажанню". З того й зачалася завеуха.

З перших днів революції в „Армійському Вістнику" зачали зявлятися атакуючи статті на українців, старшин Чернигівського полку. По іменах нікого не називано, але всі здогадувалися про кого саме автор стать пише. Вихвалювалося Десіно, Бузінова, навіть Залеського, сипалося громами на сепаратистів — Чорного, Паволоцького, Немирича, Алібекова, Вачнадзе і всіх, хто чим будь виявив свої сепаратистичні тенденції. Писав хтось, що старшин знав, знав надто добре чим полк живе і дише.

(Дальше буде).

[24]) Новоархангельськ — тепер Сітка на Алясці.

КОМУНІКАТ ЗЛУЧЕНОГО УКРАЇНСЬКО-АМЕРИКАНСЬКОГО ДОПОМОГОВОГО КОМІТЕТУ

Збори Ширшої Управи. З нагоди повороту з Европи предс. ЗУВДКомітету д-ра Володимира Галана, відбулися дня 17. серпня надзвичайні наради Ширшої Управи ЗУАД Комітету, на яких вислухано звіту предсідника з поїздки та вирішено ряд біжучих справ.

І. Українська еміграція. Доля українських скитальців ще й досі не вирішена. Уряди окупаційних держав докладають усіх зусиль, щоб наклонити скитальців до повороту, при чому трапляються беззаконня і надужиття збоку різних чинників. Скитальці рішучо відмовляються від повороту. Для оборони прав скитальців треба доконче і негайно вислати до Европи кількох представників наших Допомогових Комітетів, Американського і Канадійського. Американські і канадійські горожани могли б з успіхом інтервенювати в місцевих окупаційних властей і на місці найкраще боронити права скитальців. В основному українські скитальці ведуть себе дуже гідно і тим здобули собі пошану та признання збоку відповідних урядових окупаційних властей. Проте, самі скитальці не мають повної свободи рухів, а загальні повоєнні труднощі для місцевого населення майже виключають для них можливість основного заступництва і оборони своїх інтересів ними самими. Справа висилки окремого представника Комітету до Німеччини належить до найбільш конечних і негайних.

ІІ. Купно дому в Парижі. Велика частина української еміграції перебуває у Франції, як теж предвиджується її дальший зріст, бо в цьому сприяє загальна обстановка країни. Париж є центром існуючої вже еміграції, та став переходовим пунктом нової. Це викликало велику потребу власної домівки і в тих цілях закуплено власний дім, відкриття і посвячення якого відбулося в присутності делегата ЗУАДКомітету дня 28. червня. Нова адреса Допомогового Комітету у Франції є:

**Ukrainian Relief Office
13. Rue Taine.
Paris 12, France.**

ІІІ. Договір з Міжнародним Червоним Хрестом. Для облегчення дуже важкого положення українських скитальців в Австрії, представник ЗУАДКомітету заключив договір з Міжнародним Комітетом Червоного Хреста в Женеві, на підставі якого Червоний Хрест зобовязався доставити до таборів українських скитальців в Австрії харчів і ліків на загальну суму $20,000. Червоний Хрест посередничатиме теж в пересилці одягу. Розподіл харчів, ліків і одягу буде переводитись під наглядом Українського Допомогового Комітету в Інсбруці.

IV. Висилка пакунків. Після провірки усіх наших Допомогових Комітетів в Европі та в порозумінні з ними ЗУАДКомітет прохає американських українців **припинити** висилку всіляких пакунків з продуктами і одягом до Комітетів у Лондоні, Парижі, Бруселі та Женеві. Під цю пору згадані комітети **не мають можности скеровувати цих пакунків дальше до Австрії і Німеччини.** ЗУАД Комітет вважає, що найпростішою і найбільш певною дорогою для пересилки харчових пакунків є організація CARE, часто оголошувана в українській американській пресі.

V. Посилки до Італії. Усі посилки до Італії (табор в Римі ні і другі) проситься висилати тільки на адресу Українського Допомогового Комітету в Римі:

**Ukrainian Relief Committee
for Refugees
Passeggiata del Gianicolo, n. 7.
Roma, Italy.**

Усі пакунки треба зашивати в мішок та точно подавати для кого і в якому таборі вони призначені.

VI. Ліквідація представництва в Тулюзі. Представник Українського Червоного Хреста в Тулюзі, п. Пащенко, повідомив про ліквідацію цього представництва і прохає припинити дальші посилки на його адресу.

VII. Справа переселення. Досі тільки Бразилія офіціяльно виявила готовість прийняти 100,000 нових емігрантів, починаючи з 1947 р. Інші країни, між ними теж Венесуеля, ще непідготовані до прийняття більшої кількости емігрантів, або ще не забрали в цій справі голосу. Поголоски про більший імміграційний рух до південно-американських країн не має свого урядового потвердження, як виходить зі заяви теж призначеного до цих справ окремого ватиканського Комітету, на чолі якого стоїть єпископ Барбієрі. Проте, було б вказане, щоби можливості та умовини еміграції до цих країн основно провірити на місцях та подати це до відома нашим с к и т а л ь ц я м. Справою переселення інтересується теж британський уряд та окремий Комітет для оборони прав скитальців, на чолі якого стоїть лорд Беверидж. Зі секретарем цього Комітету наш представник відбув наради та познайомив його з положенням і потребами українських скитальців.

VIII. Відношення державних властей до скитальців. Відношення британських та американських властей до скитальців в поодиноких зонах різне та найчастіше залежить від місцевого команданта. Урядові круги в Лондоні виказали до наших скитальців багато зрозуміння і там не можна було вичути того ворожого наставлення, з яким часом доводилось зустрічатись в деяких колах у Вашингтоні. Головна причина в тому, що британці приділили до УНРРА кращий елемент, який має більше зрозуміння до людської недолі та краще поняття гуманітарних обовязків і прав людини. При цьому треба зазначити, що справа правильної інформації чужинців про українських скитальців дуже занедбана і це обовязково треба направити.

IX. Міжнародна Українська Допомогова Організація. Успіхи праці ЗУАДКомітету мають велике значення для українських скитальців. Праця Комітету дала їм не тільки відповідне матеріяльне забезпечення, але вона теж вдержує на відповідному рівні їх мораль. Тому теж виринула думка заснувати міжнародну Українську Допомогову Організацію, в роді жидівської Jewish Joint Relief.

Наради представників усіх Українських Допомогових Комітетів, які відбулися в Парижі в днях від 29-31 липня, показали під цю організацію тверді та здорові основи власних сил. Це викликає потребу ще більшого обєднання та скріплення наших сил в Америці та Канаді.

X. Співпраця в допомоговій акції. Великою вимогою часу є потреба якнайтіснішої співпраці в допомоговій акції між усіми нашими Допомоговими Комітетами на цілому американському континенті, насамперед в розділюванні та контролі допомоги. Це забезпечить справедливий розподіл допомоги між усіх скитальців та охоронить від можливих в таких випадках надужить.

XI. Справа сиріт — це справа загалу. Доля українських сиріт тісно звязана з долею загалу українських скитальців, бо всі вони сьогодні це невільні невольники, залишені на призволяще долі. Боротьба за врятування сиріт є частиною загальної боротьби за існування і права українських скитальців. Цю боротьбу мусить звести та виграти наше громадянство в Америці та Канаді.

XII. Громадські збори. Для загальної інформації нашого громадянства та для вияснення важливіших справ представникам наших громад і організацій, голова ЗУАДКомітету, д-р В. Галан, відбуде ряд конференцій в поодиноких громадах. Про день конференцій будуть своєчасно повідомлені наші місцеві Допомогові Комітети.

Злучений Український Американський Допомоговий Комітет.

Обезпечення на випадок смерти від припадку перед 65-тим роком життя

На 21. Конвенції У. Н. Союзу, що відбулася в березні 1946 р., ухвалено ввести в життя новий рід обезпечення для дорослих членів, під назвою: **Обезпечення на випадок смерти від припадку.**

Цей рід обезпечення не становить окремої кляси обезпечення, а може бути тільки долучений до звичайного життєвого, або вивінувального обезпечення. Це значить, що Союз не буде видавати окремих грамот на випадок смерти тільки від самого припадку, але видаватиме додаткові умови про подвійне відшкодування, які будуть долучені до звичайних членських обезпеченевих грамот. Отже особа, що вже є членом У. Н. Союзу, та має обезпечення в котрійнебудь з кляс *) T. W. O. P. E., або також особа, що допера бажає обезпечитись в одній зі згаданих кляс (крім кляси Т.), може внести просьбу на видання додаткової умови про подвійне відшкодування на випадок смерти від припадку, а тоді ця додаткова умова буде долучена до обезпеченевої грамоти даного члена. Виняток становлять тільки ці члени, що ще дальше є в старім роді обезпечення. Такі члени не можуть дістати додаткового обезпечення на випадок смерти від припадку.

Додаткову умову про подвійне відшкодування можна дістати в віці від 16 до 54 літ, коли це мужчина, а знов у віці від 16 до 49 літ, коли це жінка.

Особа, що вже є членом Союзу, а бажає дістати обезпечення від припадку, не підлягає ніяким лікарським оглядинам. Вона має тільки виповнити окрему аплікацію, та прислати цю аплікацію разом зі своєю грамотою до головної канцелярії. Тоді головна канцелярія долучить до членської грамоти додаткову умову про подвійне відшкодування та зверне грамоту до відділу. Знова особа, що допера бажає стати членом У. Н. Союзу, та, крім звичайного обезпечення хоче дістати рівночасно також і обезпечення від припадку, має виповнити, крім членської аплікації, теж і окрему аплікацію на обезпечення від припадку. На бажання, головна канцелярія вишле ці окремі аплікації на обезпечення від припадку.

Коли член матиме обезпечення подвійного відшкодування, а смерть його буде спричинена випадком, тоді його спадкоємці будуть управнені дістати посмертну запомогу, яка буде рівнатись подвійній сумі обезпечення. Це значить, що при обезпеченні на $500, посмертна запомога буде виносити $1000, знова при обезпеченні на $1000, ця запомога буде виносити $2000, і т. д. Отже в такім випадку посмертна запомога буде завжди два рази більшою ніж ця сума обезпечення, що є подана на грамоті члена.

Вкладку за обезпечення подвійного відшкодування треба платити разом з вкладкою за звичайне обезпечення. Це значить, що коли член платить вкладку за своє обезпечення місячно, чи квартально, або піврічно чи річно, то в такий самий спосіб треба платити вкладку й за обезпечення від припадку.

Умова про подвійне відшкодування остається в силі й є важною тільки до 65-го року життя члена. Коли член осягне 65 літ життя, тоді він перестає платити вкладку за обезпечення від припадку, а умова про подвійне відшкодування тратить тимсамим обовязуючу силу. Це значить, що коли такий член помер би по 65 році життя, навіть і від припадку, тоді його спадкоємці дістануть вже тільки звичайну, а не подвійну суму обезпечення.

Умова про подвійне відшкодування входить в життя з цею хвилею, як член дістане з головної канцелярії цю умову, підписану головним предсідником і головним секретарем У. Н. Союзу й долучену до його членської грамоти, та коли цей член заплатить першу вкладку, належну за це обезпечення.

Щоб Союз виплатив спадкоємцям члена подвійну суму обезпечення, то смерть такого члена мусить виникнути з тілесних ушкоджень, понесених уже після дати виставлення умови про подвійне відшкодування, та коли ці тілесні ушкодження наступили єдино з насильних, зовнішних і припадкових причин, і член помер протягом 100 днів після таких ушкоджень. Отже подвійна сума обезпечення не буде виплачена, якщо смерть наступить з котрійнебудь з наступних причин:

а) поповнювання, або намаганого поповнювання, при здоровім умі чи в божевіллю, нападу, злочину або себегубства;

б) навмисного або ненавмисного приняття отруї або вдихнення газу;

в) з подорожі, служби або лету на якомунебудь засобі до літання, хіба що підчас їзди як платний пасажир якоїнебудь комерційної повітряної лінії, що удержує летунський рух по правильно означених рутах між виразно встановленими повітряними портами;

г) з війни, повстання або участи в заворушенню;

ґ) з тілесного, або умового недомагання чи недуги, або з його медичного, хірургічного чи зубарського лікування;

д) з бактерійного зараження, що не трапилося одночасно й внаслідок тілесного ушкодження, описаного вище; або якби смерть наступила підчас божевілля обезпеченого.

Вкладки, які треба платити за обезпечення від припадку, є такі:

При сумі обезпечення на $500 у клясах T. W. O. E.

	Місячно	Квартально	Півріччно	Річно
У віці від 16 до 40	6 центів	17 центів	33 центи	63 центи
„ „ 41 „ 49	7 „	20 „	39 „	75 „
„ „ 50 „ 54	8 „	23 „	46 „	88 „

При сумі обезпечення на $1000 у клясах T. W, O. E.

	Місячно	Квартально	Півріччно	Річно
У віці від 16 до 40	11 центів	33 центи	65 центів	$1.25
„ „ 41 „ 49	14 „	40 „	78 „	1.50
„ „ 50 „ 54	16 „	46 „	91 „	1.75

При обезпеченні в клясі Р. вкладка за обезпечення від припадку в віці від 16 до 40 є дещо вища ніж у згаданих тут клясах. Бо коли член обезпечиться в віці нижче 40 в клясі Р., в якій він платить вкладку впродовж 20 літ, то тимсамим, беручи обезпечення від припадку, він буде платити за це обезпечення також тільки впродовж 20 літ, хоч його умова про подвійне відшкодування остається в силі аж до 65-го року його життя. Тому саме такий член обовязаний платити за обезпечення від припадку дещо вищу вкладку ніж її платить член з інших кляс. У такий спосіб у клясі Р., член у віці від 16 до 40 буде обовязаний платити за обезпечення від припадку таку саму вкладку, яку платиться в віці від 41 до 49. У віці від 50 до 54, вкладка остається ця сама, як це вище подано для інших кляс. Отже для члена з кляси Р. у віці від 16 до 49, при обезпеченні на $500, вкладка буде виносити місячно 7 ц., квартально 20 ц., півріччно 39 ц., а річно 75 ц., а знов при обезпеченні на $1000, місячно 14 ц.; квартально 40 ц., півріччно 78 ц., а річно $1.50.

Це була мова про нових членів, які допера будуть обезпечуватися в клясі Р., а рівночасно бажатимуть обезпечення від випадку.

Та як поступати тепер зі старими членами з кляси Р., які бажають також обезпечення від випадку? Наступний приклад вияснить це питання. Возьмім під увагу члена, що обезпечився в клясі Р. на $1000, в віці 35, в липні 1940 р. Цей член хоче дістати в липні 1946 р. обезпечення від припадку. Вкладка такого члена буде виносити після віку 35 місячно 14 ц. Отже такий член матиме заплатити залеглі вкладки від липня 1940 до липня 1946 р. по 14 ц. місячно, значить разом $10.08, а від серпня 1946 р. він платив би надалі місячно по 14 ц., чи річно по $1.50 аж до липня 1960 р., це значить, до часу, аж доки його грамота не буде виплачена.

Коли член обезпечиться у клясі Е., а дістане також обезпечення від припадку, то умова про подвійне відшкодування тратить силу тоді, як член виплатить грамоту та дістане готівку на повну суму обезпечення. Бо як член вибере готівку, то він не може оставатись обезпеченим від припадку, хоч навіть такий член не осягнув би ще 65-го року життя. Коли член має вже обезпечення в клясі Е., а тепер бажав би дістати це обезпечення від припадку, то такий член не буде обовязаний платити вкладок за це обезпечення за минулі літа, як це є при обезпеченні в клясі Р., а тільки матиме платити вкладку від теперішнього дня до часу виплатности його вивінувального обезпечення. А як така 20-літня вивінувальна грамота булаб платною, наприклад, по 65-тім році життя члена, то очевидно в такім випадку цей член платив би за обезпечення від припадку тільки до 65-го року життя.

Д. Галичин, голов. секретар У. Н. Союзу.

*) Кляса T.—Обезпечення на ціле життя для старих членів.
„ W.—Обезпечення на ціле життя для нових членів.
„ O.—Обезпечення платне по смерти з вкладками до 70-го року життя.
„ P.—Обезпечення платне по смерти з вкладками впродовж 20 літ.
„ E.—Обезпечення платне за життя з вкладками впродовж 20 літ.

ЖАРТИ

Сила цікавости.

Кажуть люди, що як жінка виїде на свята чи на кінець тижня і не верне на час домів, найліпшим способом на її негайний поворот такий: купити газету, котру вона читає і вирізати з неї одно місце. Вона так зацікавиться цим, що там було написане, що швидко вернеться домів.

„Вищість білих" — визов демократії

Чимало серед нас усвідомлюють те, що і в цій великій демократії американська дійсність не все керується тими принципами, на яких творилось життя цеї країни. Це розходження між демократичними принципами та практикою яскраво виявилося у липневих попередних („праймари") виборах в стейтах Джорджії та Миссисипі. В Джорджії виборці номінували кандидатом на губернатора завзятого прихильника „вищости білих" — Юджина Талмаджі. В стейті Миссисипі виборці голосували за сенатора Білбо та конгресмена Ренкина — також прихильників переважаючих прав для білих. В тих одно-партійних стейтах, номінація демократичного кандидата фактично запевняє його вибір).

Справа „вищости білих" — стара справа на півдні — вперше була піднесена в короткий період по Цивільній Війні, коли влада в південних стейтах опинилась в руках щойно визволених нігрів та тих білих, яких не позбавлено прав за підтримку південних сил. Чимало білих виборців та тих, що втратили права, заходилось коло відновлення першенства для білих, вживаючи загрози, а часом і насильства щоби не допустити нігрів до голосування. Саме тоді почав оперувати Ку Клукс Клен. В той же час федеральний уряд намагався забезпечити ніграм горожанські права шляхом додатків до Конституції. Чотирнадцятий додаток надав ніграм право громадянства; пятнадцятий постановив, що право голосування не може бути відібране чи вкорочене ані федеральним, ані стейтовими урядами зогляду на „расу, колір чи колишній стан невільництва".

Стараючись відновити „вищість білих", південні стейти видумували різні способи як обійти ті конституційні додатки. Одним з тих способів було признання права голосування тільки тим особам, які голосували ще до року 1861 та їхнім нащадкам. Тим самим фактично позбавлено всіх нігрів виборчого права. Але Найвищий Суд Злучених Держав виніс рішення, що цей спосіб є проти-контитуційний.

Другим, більш успішним способом було — і ще є — обмеження права брати участь у попередних виборах тільки для білих виборців. Проте минулої весни Найвищий Суд підтвердив право нігрів в стейті Джорджія брати участь і в попередних виборах. Внаслідок цього зареєструвалося 128,000 нігрів, що складає одну девяту частину всіх зареєстрованих голосів у стейті Джорджія в цих виборах. Також в стейті Миссисипі чимало нігрів вперше голосували, незважаючи на застрашення, погрози. Два роки тому, Найвищий Суд, Злучених Держав постановив в справі виборчого права нігрів в стейті Тексас, що відмовлення того права ніграм є проти-законним. Так, крок за кроком, усувається ця перешкода до дійсної демократії.

Третим способом усунення бідних нігрів — як і бідних білих — від голосування є виборчий податок („пол текс"). Сьогодня цей податок існує в сімох південних стейтах. Кожний американський громадянин в тих стейтах повинен заплатити за право участи в виборах податок від одного до двох долярів річно. Обраховують, що яких 10,000,000 можливих виборців усунено від голосування через цю податкову систему. В стейті Джорджія, де довгий час існував податок за вибори, закон про той податок вже скасовано.

Зогляду на всі ті обмеження, нема нічого дивного, що в тих стейтах, де нігри складають значну частину населення, число виборців мале. Наприклад, в стейті Джорджія, згідно з переписом 1940 року, ціле населення складало 3,123,723. З того 1,084,927 нігрів. Але число поданих голосів на обох кандидатів у президентських виборах того року виносило тільки 311,556. За той самий рік населення стейту Миссисипі було 2,183,796, з того 1,074,578 нігрів. На виборах президента того року було подано за обох кандидатів тільки 175,626 голосів.

Недемократична практика південних стейтів особливо ясно виступає, як порівняти подані вище числа з числами північного, хліборобського стейту — Минесота. Населення того стейту року 1940 рахувалося на 2,792,300, з того 9,928 нігрів. Але у президенських виборах того року, за двох головних кандидатів було подано 1,240,470 голосів.

За пару останніх років збільшився вплив прогресивних сил в південних стейтах. Ось в стейті Джорджія Юджин Талмаджі мав невелику перевагу в попередних виборах. Його головний противник, Д. В. Кармайкел, який мав підтримку теперішнього ліберального губернатора в Джорджії — Арнала, дістав тільки на пару тисяч менше голосів. Неуспіх Кармайкела пояснюють повітовою системою голосування в стейті Джорджія. Згідно з тою системою, найбільш заселені повіти мають по 6 виборчих одиниць, 30 менш заселених повітів — по 4, а решта 121 повітів по дві виборчі одиниці на кожний повіт. При такій системі чотири повіти, кожний маючи по дві виборчі одиниці, з населенням в 20,000 може перемогти у виборах великий повіт з населенням в 400,000, який має шість виборчих одиниць.

В стейті Миссисипі кількість голосів, поданих за сенатора Білбо та конгресмена Ранкина, зменшилася в порівнанні з минулими виборами.

Поступові громадяни півдня мають проте деякі надії на поліпшення, незважаючи на певну невдачу. Але вони ніколи не піддавалися омані, що то буде легко поширити демократію в південних стейтах. Такі старання перемогти — чи то на півночі, чи півдні — упередження проти американців тому, що вони є нігри, католики, жиди, чи чужого роду, заслуговують на підтримку і співпрацю всіх тих, хто дбає за живу демократію. Кожний американець є відповідальним за те, щоби демократія була дійсною, живою.

Загальна Рада — ФЛІС

Українська Повстанча Армія в боротьбі

Українська Прес. Служба повідомляє про широко закроєну бойову акцію Української Повстанчої Армії (УПА) на західних українських землях і західних одкраїнах України.

Звиж 20,000 повстанців виконали налети на різні польські обекти на просторі звиж 10,000 квадратових кільометрів у так зв. Східній Польщі, цебто на українських землях, що лежать на захід від лінії Курзона (під Польщею) та в східній Словаччині. Завданням налетів було припинювати примусове виселення українців із тих околиць у Сов. Союз. Повстанці вели бої з советськими загонами НКВД і польським військом. У Словаччині вони співпрацюють із словацькими повстанцями.

На захід від Лінії Курзона.

Загони УПА (Захід) приготовились до боротьби в своїй базі в Карпатах. Пробились через сильні советські та польські кордонні застави на територію Польщі й Словаччини. Одна група по довгих боях дісталась до Сянока, а друга до Пряшева (в Словаччині). Знищили вузлову станцію Нове Загіря й заняли містечко Буківсько (біля Сянока). Тут забрали запаси польської зброї та муніції й харчів та посунулись на Лупків, винищуючи подорозі енкавудистів і польських чекістів, що саме пацифікували українські села. Молодь масово вступала до УПА. З Лупкова повстанці посунулись на південний захід і навязали лучбу з українськими повстанцями в Пряшівщині. Словацьке населення всюди радо вітало українських повстанців.

Загони УПА в Карпатській Україні.

Одна група УПА (Південь) із осідком у центральних Карпатах, призначена для оборони Бескиду й Горганів, розділилась на три частині, виконала несподівані атаки на советське військо в підкарпатських околицях і зліквідувала його. Заняла багато підкарпатських сіл і містечок. Одначе під напором новоприбувших советських військ повстанці відступили в гори. Одна частина перейшла в Карпатську Україну.

Наступ на Чернівці й Коломию.

Група УПА (Схід) у Чорногорі й північній Буковині, разом із румунськими повстанцями, виконала ряд атак і наступів у напрямі на Чернівці й Коломию. Коло Печиніжина повстанці знищили великий відділ НКВД. Також у Вижниці на Буковині зліквідували всі відділи енковедистів.

На польсько-українському пограниччі.

Група УПА (Північ), що оперує над долішним Сяном і Бугом, знищила в останніх часах багато советських і польських чекістських відділів, що займались пацифікацією й виселюванням в Совети. Наступом на північний захід від Сокаля повстанці заняли були Варяж і Крилів. У боротьбі за Грубешів згинуло багато польських чекістів, а місто було спалене. Повстанці попалили всі господарства в околиці, з яких прогнано їхніх українських господарів у Совети.

На Поліссі й північній Волині.

Відділи УПА також ведуть бойову акцію в околицях Полісся й північної Волині. Найбільші бої відбувались в околиці Дубровиці (коло Сарнів). Виконано багато вдачних нападів на советські склади зброї й харчів. Українські повстанці в цьому районі навязали контакт із білоруськими повстанцями, що є в лучбі з балтійськими повстанчими загонами.

ДИВНІ НОВИНИ

Вийшов живим зпід трамваєвих коліс.

Патрольман Ранк Ров, який керував вуличним рухом на схрещенню двох вулиць у Йонкерсі, Н. Й., не зміг вчас втечи зі стійки, коли напроти нього надїхав трамваєвий віз, бо з противної сторони надїхав другий віз. Перший віз ударив його з такою силою, що він упав під колеса другого. Після затримання обох возів патрольмана витягнули не лише живим, але й з малими потовченнями на голві.

ЯКЩО БАЖАЄТЕ ДІСТАТИ ТАКЕ ОБЕЗПЕЧЕННЯ, ЯКЕ БУЛОБ ПЕВНЕ ТА МОДЕРНЕ, А ЗА ЯКЕ ТРЕБА ПЛАТИТИ НИЗЬКУ ОПЛАТУ, ТО ОБЕЗПЕЧІТЬСЯ В УКРАЇНСЬКІМ НАРОДНІМ СОЮЗІ

ЖИДІВСЬКИЙ СОЦІЯЛІСТ ПРО УКРАЇНУ

Найбільший у світі жидівський щоденник **„Форвертс"**, що виходить у Ню Йорку в кількости коло 200,000 примірників, надрукував у числі з 30. червня рецензію на книжку А. Марголіна FROM A POLITICAL DIARY—RUSSIA, THE UKRAINE AND AMERICA, 1905—1945.

Автором рецензії є один з редакторів „Форвертсу" Д. Шуб, відомий жидівський соціяліст, що має приятелів серед соціялістів російських і раніш не мало друкував своїх статтей в „Ню Йорк Таймс".

В своїй рецензії Д. Шуб пише, між іншим, таке:

„Найбільш цікавою частиною книги д-ра Марголіна є розділи про Україну та його дипльоматичну місію в Західній Европі.

„Література про Україну в англійській мові бідна. До російської революції звичайна інтелігентна людина не тільки в Америці, а навіть в Европі, не мала поняття, що є така країна і що означає слово „Україна".

„Підчас старого царського режіму українська мова була в школах заборонена. На урядові посади приймали тільки таких українців, які були цілком русифіковані. Велика більшість українського населення були селяни і вони розмовляли своєю рідною мовою, трималися своїх національних властивостей і традицій.

„В книзі д-ра А. Марголіна читач найде коротку історію України, а також історію боротьби українського народу за національне визволення та громадянської війни в Україні в роках 1918—1919.

„Д-р А. Марголін, само собою розуміється, має повну рацію, коли він критикує тих росіян, які твердили, що кайзер Вільгельм та німецькі юнкери „видумали Україну", щоб використати її населення для своїх захватничих плянів у Східній Европі.

„Незалежна українська держава таки існувала вже в 9. столітті і великі европейські вчені писали про Україну та український народ раніш, ніж почала існувати російська імперія.

„Найбільша частина европейських лібералів та соціялістів, навіть таких, які симпатизували радянським експериментам в Росії, хотіли, щоб Україна залишилася демократією. Небіжчик Ізраїль Зангвіл, відомий жидівський письменник, року 1920 говорив на великому масовому мітінгу Англійської Робітничої Партії в Лондоні, що большевицький експеримент треба раніш пробувати в лабораторії; отже: досить це робити в Великоросії, а не перешкоджати іншим частинам бувшої Російської Імперії, мати демократичний режім, який вони хотять у себе завести й тримати".

ЖАРТИ

Наука для червоноармійців.

Советський підручник для науки піхотинців подає такі вказівки:

„Не дотикайся без потреби нічого; бережися гарних дівчат у салях для танців або в парках, бо вони можуть бути шпигами; також бережися біциклів, револьверів, уніформів, зброї, мертвих коней і трупів людей при дорозі — вони там не лежать припадково".

Читайте українські книжки і ґазети, бо часте читання веде до просвіти. А просвіта — це сила.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗУ

ШІКАҐО, ІЛЛ. — Бр. св. Юрія, від. 379, повідомляє всіх своїх членів, що місячні збори відбудуться 8-го вересня, в год. 12:30 пополудні, в Домі Від. У. Н. С., 845 Н. Вестерн Еве. Просимо членів прийти на час, бо є дуже важні справи до вирішення. — За уряд: Г. Бобик, предс.; М. Фидинський, кас.; В. Пилипів, секр.

ШІКАҐО, ІЛЛ. — Тов. ім. Дмитра Вітовського, від. 301, повідомляє всіх членів, що місячні збори відбудуться в неділю, 8. вересня, в годині 1. Просимо членів прийти на збори. Хто ще не отримав чека дивіденди, хай прийде на збори, бо почтою нікому не висилаємо. — За уряд: Т. Кошинський, предс.

ГАМТРАМК, МІШ. — Тов. ім. М. Шашкевича, від. 94, повідомляє своїх членів, що місячні збори відбудуться в неділю, 8. вересня, в ґали Дем. Клюбу, 2376 Ґрейлінг ул., в годині 1:30 пополудні. Просимо членів прийти на означений час та вирівнати свої залеглости. — М. Кулинич, секр.

МОНЕСЕН, ПА. — Повідомляємо членів Бр. св. Петра й Павла, від. 338, що місячні збори відбудуться в неділю, 8. вересня, в год. 2. попол., в укр. ґалі на 2-гій вул., 213 Нкупмекер Ев. Просимо всіх членів прийти і заплатити свою місячну вкладку. — За уряд: М. Коваль, предс.; М. Куць, секр.-кас.

БУТИ ЧЛЕНОМ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ, ЗНАЧИТЬ, НАЛЕЖАТИ ДО ТАКОЇ ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ, ЩО ПОБУДОВАНА НА ПЕВНИХ, ТРІВКИХ І СОЛІДНИХ ОСНОВАХ.

ПОШУКУЮТЬ

ІВАН ГРАБОВСЬКИЙ
(син Петра) з села Елиховичі, пов. Золочів, пошукує своєї тітки
МАҐДАЛИНИ РУСІЦЬКОЇ
по мужу, а з дому
ШУМАНСЬКОЇ
котра правдоподібно перебуває в Ню Йорку. Адреса: **Grabowski Iwan,** (Cas. 335) UNRRA D. P. Assembly Center, Judenburg, Austria.
По ближчі інформації писати:
MICHAEL YABLONSKI
Sicomac Road
R. D. 3 North Haledon, N. J.

ПОСМЕРТНА ЗГАДКА

Дня 21. серпня 1946 р. помер в Амбой, Н. Й., у 58. році життя

ІВАН ОСАК,

довголітній член Тов. Українська Січ, від. 39 У. Н. Союзу в Сиракюз, Н. Й.

Покійний походив з села Котузів, пов. Підгайці, Галичина. До Тов. і У. Н. Союзу вступив 1910 р. Полишив у смутку жену Катерину, 3 дочки, 3 сини і брата Михайла, та 12 внуків, а сестру Гелену в старім краю.

При участи уряду і членів Тов., родини і односельчан похорон відбувся 24. серпня з дому жалоби до укр. гр.-кат. церкви св. Івана Хрестителя в Сиракюз а відтак на укр. гр.-катол. цвинтар св. І. Хр. в Сиракюз. — В. Й. П.!

В. Осухівський, секр.

ПОСМЕРТНА ЗГАДКА

МИХАЙЛО НАСЕВИЧ

член товариства Любов, від. 45 У. Н. Союзу і різних інших українських товариств у Філядельфії, власник похоронного заведення при вул. Норт Френклин, помер у четвер, 29. серпня. Походив з села Добра, пов. Сянік, Західна Україна. Небіжчик відзначався жартобливою вдачею, радо помагав у різних клопотах людям, які лише жадали від нього помочи. Був відомий із своєї жертволюбивости на різні народні і церковні потреби.

Полишив вдову Марію, сина Михайла, ветерана Американської Армії Другої Світової Війни, дві сестри: Анну й Марію.

Похорон відбудеться в середу, 4. вересня, в 9. годині рано, з української католицької катедри при вулиці Норт Френклин у Філядельфії на цвинтар у Факс Чейз. — В. Й. П.!

ТАРЗАН, ч. 1441. Легенда водопаду.

Діяна, гарна донечка пенсіонованого ботаніста професора Вівера, котрий був власником сусідної плянтації, унаслідила принаду до рідких квітів.

У пошукуванню за незвичайними родами квіту гібіскус, Діяна й її батько пустилися по самітній стежці.

Коли вони засіли до перекуски, професор сказав на осторогу своїй донечці: „Ми не сміємо зближатися до оцього водопаду... Там жде нас таємне нещастя!".

Леґенда водопаду така: „Звісно, що люди, які підійшли під водопад, ніколи звідти не верталися. Кажуть, що невидима сила тягне людей під водопад..."